

TALOUSARVIOALOITE 79/2012 vp

Määrärahan osoittaminen lottien ja sotaorpojen kuntoutukseen

Eduskunnalle

Lottien tarkoituksena oli sotien aikana 1939—1944 avustaa sotilaita tai vapauttaa miehiä sotilaiksi muista tehtävistä. Varhaisessa vaiheessa havaittiin, että asevelvollisia ei olisi riittävästi Suomen puolustamiseen. Lotat vapauttivat sota-vuosina toimillaan noin 100 000 miestä maanpuolustustehtäviin. Lottien toiminta oli aseeton-ta. Talvi- ja jatkosodan aikana noin 40 000 lottaa työskenteli armeijan apuna huolto- ja esikunta-tehtävissä sekä ilmavalvonnassa. Kenttälottat toimivat sotatoimialueella muun muassa puhelin-keskusten hoitajina, puhelinpäivystäjinä, toimitolottina, kanttiinien hoitajina sekä lääkärin avustajina rintaman välittömässä läheisyydessä ja kenttäsairaaloissa.

Lotat tekivät arvokasta ja raskasta työtä sekä rintamalla että kotirintamalla. Monet heistä menettivät terveytensä sodan aikana. Samoin monet jäivät leskeksi jääden huolehtimaan perheestä ja perheen elättämisestä yksinään. Lottien ja veteraanien rivit harvenevat, keski-ikä on selkeästi päälle 80 vuoden. Lottien kuten veteraanienkin toimintakyky säilyisi pidempään, mikäli omatoimista selviytymistä tuettaisiin tehokkaasti. Heidän kuntoutukseensa ja kotiapuunsa tulee panostaa nyt, kun siihen vielä on mahdollisuus.

Riittävä, asianmukainen ja säännöllisesti tapahtuva kuntoutus turvaa ikääntyneiden lottien ja veteraanien kyvyn selviytyä omin avuin päivit-

täisistä toiminnoista kotiloissa ja antaa heille mahdollisuuden selviytyä kotonaan mahdollisimman pitkään. Näin myös vähenee kalliin laitoshoidon tarve. Avainasemassa ovat olosuhteet kotona ja selviytyminen kotiolosuhteissa sekä lotille että hänen mahdollisesti elossa olevalle puolisolleen.

Lottien ja veteraanien joukko harventuu entisestään, mutta heidän tarvitsemansa hoidon määrä koko ajan kasvaa. Muutamien vuosien päästä kuntoutusrahoja ei tarvita lainkaan — siihen saakka heidän inhimillisen kohtelunsa ja hyvän hoitonsa eteen on tehtävä kaikki voitava. Tähän mennessä lotille ei ole myönnetty minkäänlaisia erityistukia ja -palveluita normaalien kaikille kansalaisille suunnattujen palveluiden lisäksi. Tunnustuksena lottien erittäin arvokkaasta ja pyyteettömästä työstä sota- ja kotirintamalla yhteiskunnan tulisi vielä heidän viimeisten elinvuosien aikana turvata heille hyvät kuntoutus- ja kodinhoitopalvelut.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2013 talousarvioon momentille 33.50.55 lisäyksenä 1 000 000 euroa kuntien järjestämien avopalvelujen rahoittamiseen lotille ja sotaorvoille.

TAA 79/2012 vp — Pertti Hemmilä /kok

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Pertti Hemmilä /kok